

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Γενική Δ/ση Εσωτερικής Λειτουργίας
Δ/ση Ανθρώπινου Δυναμικού
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων και Επιτροπών
Γραμματεία Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής
Ταχ.Δ/ση : Λεωφ. Συγγρού 15-17
Ταχ. Κωδ. : 117 43 Αθήνα
Τηλ.: 2132063532, 2132063536, 2132063775
fax : 213 2063533
e-mail : ssona@patt.gov.gr

Συνεδρίαση 13^η

ΑΠΟΦΑΣΗ υπ' αριθμ. 139/2017

Σήμερα 11/4/2017 ημέρα Μεγάλη Τρίτη και ώρα 15:30 συνήλθαν σε τακτική συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Αναστάσεως 2 και Τσιγάντε, Παπάγου-Χολαργού), τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Αττικής κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 73090/5-4-2017 πρόσκλησης του Προέδρου κ. Θεόδωρου Σχινά και της από 6-4-2017 ορθής επανάληψης αυτής, που κοινοποιήθηκαν νόμιμα, στις 5-4-2017 και 6-4-2017 αντίστοιχα, στην Περιφερειάρχη Αττικής, σε καθένα από τους Αντιπεριφερειάρχες καθώς και σε καθένα από τους Περιφερειακούς Συμβούλους.

Θέμα 11^ο Η.Δ.

Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Ιόνιο Πέλαγος.

Διαπιστώθηκε η απαρτία, με σύνολο ογδόντα τεσσάρων (84) παρόντων Περιφερειακών Συμβούλων κατά την έναρξη της συνεδρίασης ενώ οι παρόντες και απόντες στη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος έχουν ως εξής:

Παρόντες:

Η Περιφερειάρχη Αττικής κα Δούρου Ρένα.

Οι Αντιπεριφερειάρχες Αττικής κ.κ. Κυπριανίδου Ερμιόνη (Ερμίνα), Καραμέρος Γεώργιος, Τζόκας Σπυρίδων, Καπάταης Χρήστος, Γαβρίλης Γεώργιος, Χατζηπέρος Παναγιώτης (Τάκης), Φιλίππου Πέτρος, Βασιλείου Ιωάννης.

Ο Πρόεδρος κ. Σχινάς Θεόδωρος
Η Αντιπρόεδρος κ. Παπαδημητρίου – Τσάτσου Άννα - Θεοδώρα
Ο Γραμματέας κ. Βλάχος Γεώργιος
Τα μέλη του Π.Σ. κ.κ.:

Αγγελονίδη Χρηστίνα, Αγγελόπουλος Θεόδωρος, Αδαμοπούλου – Κουτσογιάννη Αικατερίνη, Αθανασιάδης Παναγιώτης, Αλεβιζόπουλος Γεώργιος, Αλεξίου Αθανάσιος, Αναγνωστόπουλος Αθανάσιος (Νάσος), Αναγνωστοπούλου Μαργαρίτα, Αναλογίδου Μαρία - Καλλιόπη, Αποστολάκη Ευαγγελία, Ασρινάκη - Τσίτσου Ελένη, Βάβουλα Αριστέα, Βασιλάκη Άννα, Βασιλοπούλου Κυριακούλα (Κορίνα), Βέττα Καλλιόπη, Βλάχος Κωνσταντίνος, Βρούστης Αριστείδης, Βρύνα Φωτεινή, Γαβράς Παναγιώτης, Γάκης Αντώνιος, Γιαννακάκη Μαρία, Γούλας Απόστολος, Δαμάσκος Χαράλαμπος (Χάρης), Δαμιανός Πέτρος, Δανάκος Χριστόφορος, Δανιά Νικολέττα, Δημάκος Δημήτριος, Δημοπούλου Ελένη, Δήμου Σταυρούλα, Ευαγγελίου Παρασκευάς (Πάρης), Ζωγραφάκη - Τελεμέ Ελένη, Θανοπούλου Αικατερίνη, Θεοχάρη Αικατερίνη (Καίτη), Καλογεράκος Κυριάκος, Καμάρας Παύλος, Καραμάνος Χρήστος, Καράμπελας Κωνσταντίνος, Καστανιάς Νικόλαος, Κορομάντζος Βασίλειος, Κορωναίου - Καμπά Σοφία, Κουκά Μαρίνα, Κουτσούμπα Δέσποινα, Κρητικού Αικατερίνη (Κατερίνα), Κωστόπουλος Νικόλαος, Λαμπρίδου Μαρία, Λάσκαρη - Κρασοπούλου Βασιλική, Λεβέντη Αγγελική, Μαντάς Ασημάκης (Μάκης), Μαραβέλιας Δημήτριος, Μεγάλης Ιωάννης, Μεθυμάκη Άννα, Μεταξά Ειρήνη, Μοίρας Ιωάννης, Μουλιανάκης Περικλής, Μπαλάφας Γεώργιος, Μπαλού Αλεξάνδρα, Μπαρμπούρης Ευάγγελος, Νερούτσου Μαρία, Νικηταρά Φωτεινή, Νικολιδάκη Φλωρεντία (Φλώρα), Παλιού Αικατερίνη, Παναγιώταρος Ηλίας, Πάντζας Σπυρίδων, Παππά Παναγιώτα, Πελέκης Ζαχαρίας, Ράικου Ζωή, Σαπουνά Αγγελική (Αγγέλικα), Σμέρος Ιωάννης, Σταυροπούλου Καλλιόπη, Στεφανοπούλου Αναστασία, Τασούλη- Γεωργιάδου Ελισσάβετ, Τζήμερος Γλαύκος - Αθανάσιος, Τουτουτζή Παρασκευή (Βούλα), Τσούπρα Ιωάννα, Φαρμάκης Ταξιάρχης, Φωτόπουλος Ανδρέας, Χρήστου - Γερμενή Ευγενία, Χριστάκη Μαρία, Χρυσικός Φώτιος, Ψαραδέλης Κωνσταντίνος.

Απόντες:

Τα μέλη του Π.Σ. κ.κ.:

Αποστολοπούλου Μαλάμω, Γιάμαλη Αναστασία, Γρηγοριάδης Θεμιστοκλής (Θέμης), Ευσταθιάδης Μιλτιάδης, Ζαφειρίου Ελένη, Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος), Κοροβέσης Στυλιανός, Μανουσογιαννάκης Ιωάννης, Μαντούβαλος Πέτρος, Πατσαβός Παναγιώτης, Πρωτονοτάριος Ιωάννης, Πρωτούλης Ιωάννης, Ροκοφύλλου Άννα, Σγουρός Ιωάννης, Στεργίου Ιωάννα, Τζίβα Αιμιλία, Τσαβαλιά Παρασκευή (Βιβή), Χαρδαλιάς Νικόλαος.

Χρέη υπηρεσιακών γραμματέων άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Αττικής κ. Σκληβανίτη Ελένη και κ. Ζαλοκώστα Ευανθία - Αναστασία.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία, ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής κ. Θεόδωρος Σχινάς δίνει το λόγο στον Αντιπεριφερειάρχη κ. Α. Αναγνωστόπουλο, ο οποίος θέτει υπ' όψιν του Περιφερειακού Συμβουλίου την υπ' αριθμ. πρωτ. 38350/17/03-4-2017 εισήγηση της Δ/σης Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής της Περιφέρειας Αττικής η οποία έχει σταλεί μαζί με την πρόσκληση και έχει ως εξής :

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3852/10 «Νέα αρχιτεκτονική της Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87 Α/07-06-10)
2. Το Π.Δ. 145/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Αττικής» (ΦΕΚ 238Α/27-12-10) όπως τροποποιήθηκε με την υπ αριθμ 109290/39629/2016 απόφαση «Έγκριση της υπ αριθμ 438/2016 απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Αττικής με την οποία τροποποιείται ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ 4251/Β'/2016)
3. Την υπ' αρ. οικ.59417/20-3-2017 (ΦΕΚ945/Β/21-3-17) απόφαση της Περιφερειάρχη Αττικής με την οποία ορίζεται Αντιπεριφερειάρχης Περιφέρειας

- Αττικής, ο περιφερειακός σύμβουλος κ Αθανάσιος Αναγνωστόπουλος και μεταβιβάζονται σε αυτόν αρμοδιότητες της Δ/σης Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
4. Την υπ αριθμ οικ 10057/2017 Απόφαση της Περιφερειάρχη Αττικής περί Τοποθέτησης Αναπληρώτριας Προϊσταμένης Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Αττικής
 5. Το Ν.1650/1986 (ΦΕΚ 160/τ.Α/16.10.1986) για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε από το Ν.3010 (ΦΕΚ Α΄ 91/25.04.2002) και το Ν4014/11 (ΦΕΚ 209^Α / 21-09-2011) για την «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος»
 6. Την ΚΥΑ με αριθμό Η.Π.: 15393/2332/2002 (ΦΕΚ 1022/Β/5-8-02) “Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ κ.ά (Α’91)”.
 7. Την ΚΥΑ 69269/5387/90 (ΦΕΚ 678/Β/90) “Κατάταξη Έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθορισμός περιεχόμενων ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις σύμφωνα με το Ν. 1650/86”.
 8. Την ΥΑ με αριθμό 1958/13-01-2012 (ΦΕΚ 21/13-01-2012) περί «Κατάταξης δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1/ παράγραφος 4 του Ν4014/21-09-2011 (ΦΕΚ/Α/209/2011) όπως τροποποίησε την ΚΥΑ με αριθμό Η.Π.: 15393/2332/2002 (ΦΕΚ 1022/Β/5-8-02) “Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ κ.ά (Α’91)” και την ΥΑ με αριθμ ΔΙΠΑ/οικ37674/27-7-16 (ΦΕΚ2471/Β΄/10-8-16) όπως τροποποίησε και αντικατέστησε την ΥΑ 1958/12
 9. Την ΚΥΑ με αριθμό Η.Π.: 11014/703/Φ104/2003 (ΦΕΚ 332/Β/20-3-03) “Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/86 (Α΄ 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ ...και άλλες διατάξεις (Α’91)” και συγκεκριμένα το άρθρο 14 αυτής.
 10. Την ΚΥΑ με αριθμ:οικ.1649/45/14-1-2014 (ΦΕΚ45/Β΄/15-1-14) «Εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α΄ της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ’ αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α΄ 21), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παράγραφος 9 του ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α΄ 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας»..
 11. Την ΚΥΑ 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909/Β/22-12-2003) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» όπως ισχύει μετά τον Ν4014/11
 12. Η Η.Π 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383Β/28-03-2006) «Μέτρα όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ “για τα επικίνδυνα απόβλητα” του συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991.
 13. Το Π.Δ. 82/2004 (ΦΕΚ64Α/2-3-2004) «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων».
 14. Η ΚΥΑ 106543/2003 (ΦΕΚ 391Β/4-4-03) «Έγκριση του συλλογικού συστήματος

- Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών «Σ.Σ.Ε.Δ.-Ανακύκλωση».
15. Τις διατάξεις του Π.Δ. 1180/81 (ΦΕΚ 293Α/81) «Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτου διασφάλισης περιβάλλοντος εν γένει».
 16. Το Ν.3937/2011 (ΦΕΚ60/Α/31-3-2011) περί της «Διατήρησης της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» καθώς και της ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ1289/Β/1998) για τον «Καθορισμό μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 14849/853/Ε103/2008(ΦΕΚ645/Β/2008)
 17. Τις διατάξεις του Ν3028/02 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς».
 18. Την ΚΥΑ 11294/1993 (ΦΕΚ 264/Β7/15-04-1993) «Όροι λειτουργίας και επιτρεπόμενα όρια εκπομπών αερίων αποβλήτων από βιομηχανικούς λέβητες ατμογεννήτριες, ελαιόθερμα, αερόθερμα που λειτουργούν με καύσιμο μαζούτ, ντίζελ ή αέριο»
 19. Την ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ107017/28-08-06 (ΦΕΚ1225/Β'5-9-2006) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001
 20. Το Ν2289/95 (ΦΕΚ27/Α'95) για την «Αναζήτηση, Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν4001/11 (ΦΕΚ179/Α'11) για την «λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις»
 21. Το με ΑΠ:26686/8-2-2017 Τμήματος Συλλογικών Οργάνων/ Περιφέρειας Αττικής διαβιβαστικό (ΑΠ:38350/21-2-2017 Δ/σής μας) μετά του με ΑΠ:οικ4898/30-01-2017 Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης/ ΥΠΕΝ εγγράφου μετά συνημμένης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Ιόνιο Πέλαγος
 22. Οδηγία 92/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1992 περί των ελαχίστων προδιαγραφών για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες (ενδέκατη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) και η Οδηγία 2013/30/ΕΕ για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν4409/16 (ΦΕΚ139/Α'2016) Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ, τροποποίηση του Π.δ. 148/2009 και άλλες διατάξεις

ί. Θέτουμε υπόψη του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, την (21) σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Ιόνιο Πέλαγος, και η οποία μελέτη διαβιβάστηκε από την Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης/ ΥΠΕΝ για την έκφραση της γνώμης και τις τυχόν παρατηρήσεις, του Περιφερειακού Συμβουλίου, στο πλαίσιο του προγραμματισμού του έργου και της διαδικασίας αδειοδότησής του.

ii. Ονομασία και Είδος του Έργου

«Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων Τόμος Α: Ιόνιο Πέλαγος»

iii. Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής της ΣΜΠΕ

Αντικείμενο του έργου αποτελεί η υποστήριξη της ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001 «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» στα πλαίσια της υλοποίησης της πρωτοβουλίας του ΥΠΕΚΑ για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων με τη διαδικασία της προκήρυξης Διεθνούς Διαγωνισμού για την παραχώρηση δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε είκοσι (20) θαλάσσιες περιοχές στη Δυτική Ελλάδα (Ιόνιο) και νοτίως της Κρήτης (ΥΑ με αρ πρωτ Δ1/Α/1289231-07-2014 (ΦΕΚ2186/Β/14).

iv. Φορέας Υλοποίησης:

Η παρούσα μελέτη συντάσσεται σύμφωνα με την υπ αριθμ 130255/9-9-14 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος και με τις προδιαγραφές της από 22ας Οκτωβρίου 2014 σύμβασης ανάθεσης υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για την υποστήριξη της ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για την εκπόνηση των «Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον Δυτικά και Νότια της νήσου Κρήτης και στο Ιόνιο Πέλαγος με σκοπό την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων» που υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, οδός Αμαλιάδος 17 νομίμως εκπροσωπούμενου από το Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος κ Σωκράτη Αλεξιάδη και του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ» που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Αντιπρόεδρο του ΔΣ και Διευθυντή Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας Δρα Βασίλειο Λυκούση

v. Ομάδα Μελέτης

Τεχνικός Σύμβουλος ΣΜΠΕ – Ανάδοχος/ Λοιποί Μελετητές:

Τεχνικός Σύμβουλος και Ανάδοχος για την εκπόνηση και σύνταξη της παρούσας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) είναι το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ).

Το ΕΛΚΕΘΕ στα πλαίσια της παρούσας ΣΜΠΕ συνεργάστηκε με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας μια με την εταιρεία Arceniro:

- 1) την υπευθυνότητα για την επιμέρους μελέτης του Κοινωνικό-οικονομικού Περιβάλλοντος των περιοχών της παρούσας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ανέλαβε το Εργαστήριο Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- 2) η εταιρεία με το διακριτικό τίτλο "Arceniro" δημιουργήθηκε στις αρχές του έτους 2002 με έδρα την Αθήνα. Οι δραστηριότητές της καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα ενεργειών σε περιβαλλοντικά θέματα

vi. Η διαβιβασθείσα στην Υπηρεσία μας μελέτη μετά παραρτημάτων και εγγράφων (732 σελ) περιλαμβάνει:

Κεφ. 1: Μη τεχνική περίληψη της μελέτης	σελ 1
Κεφ. 2: Γενικά στοιχεία – Εισαγωγή.....	σελ 41
Κεφ. 3: Περιγραφή του προγράμματος αδειοδότησης και των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.....	σελ 53
Κεφ. 4: Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος.....	σελ 97
Κεφ. 5: Εκτίμηση, Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον του Ιονίου	

Πελάγους από τις δραστηριότητες αδειοδότησης για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων.....σελ 343
Κεφ. 6: Συμπεράσματα και Εισηγήσεις.....σελ 471
Κεφ. 7: Βιβλιογραφία.....σελ 489
Παραρτήματα.....σελ 529

vii. Περίληψη της Μελέτης

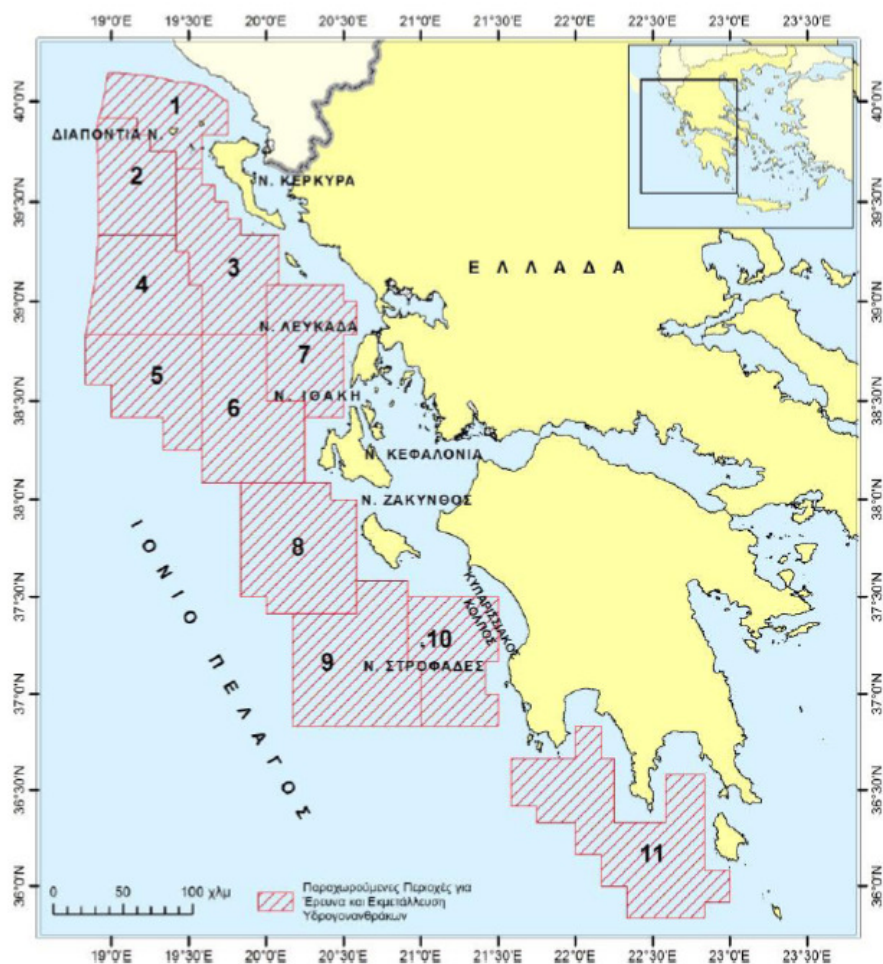
Στην διαβιβασθείσα (30) έκθεση παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) αναφορικά με τις δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων εντός της περιοχής ενδιαφέροντος Ιόνιο Πέλαγος, συμπεριλαμβανομένων των κόλπων Μεσσηνιακού και Λακωνικού, σε υποθαλάσσιες περιοχές που ανήκουν στην Ελληνική Δημοκρατία σύμφωνα με το Ν4001/11.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με την εκπόνηση της ΣΜΠΕ στόχο έχει την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. Η ΣΜΠΕ εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001 «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» στα πλαίσια της υλοποίησης της πρωτοβουλίας του ΥΠΕΚΑ, για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων με τη διαδικασία της προκήρυξης Διεθνούς Διαγωνισμού για την παραχώρηση δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε είκοσι θαλάσσιες περιοχές στην Δυτική Ελλάδα (Ιόνιο) και νοτίως της Κρήτης

Η Οδηγία 2001/42/ΕΚ ενσωματώθηκε στο θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας με την ΚΥΑ 107017/28,8,2006 «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ». Σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ ο σκοπός των ΣΜΠΕ είναι να εντοπισθούν, περιγραφούν και να αξιολογήσουν τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από την υλοποίηση των σχεδίων ή/και των προγραμμάτων λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς και το γεωγραφικό πεδίο τέτοιων σχεδίων ή/και των προγραμμάτων. Η παρούσα ΣΜΠΕ επικεντρώνεται στις δραστηριότητες που είναι πιθανόν να προκύψουν από το πρόγραμμα αδειοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των προοπτικών, έρευνας και εκμετάλλευσης. Αναμένεται ότι οι λεπτομερείς Περιβαλλοντικές Μελέτες θα εκπονηθούν για κάθε σχέδιο έρευνας των υδρογονανθράκων. Η ΣΜΠΕ εκπονήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) ως ανάδοχος, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και με την εταιρεία "Acrenviro"

Η περιοχή αδειοδότησης που μελετήθηκε αποτελεί τμήμα θαλάσσιας περιοχής της Ελληνικής Δημοκρατίας και αποτελείται από τα ερευνητικά τεμάχια που φαίνονται στην ακόλουθη εικόνα, ενώ στον σχετικό πίνακα δίνεται το εμβαδόν της κάθε περιοχής

Το αντικείμενο της παρούσας ΣΜΠΕ είναι οι θαλάσσιες περιοχές 1 έως 11 στο Ιόνιο Πέλαγος και στους κόλπους Μεσσηνιακό και Λακωνικό με τις γεωγραφικές συντεταγμένες των στοιχειωδών ορθογωνίων που τις αποτελούν να δίνονται στη σχετική μελέτη

Θαλάσσιες περιοχές ενδιαφέροντος (11) στο Ιόνιο πέλαγος (συμπεριλαμβανομένων των κόλπων Μεσσηνιακού και Λακωνικού) για έρευνα και εκμετάλλευση Υ/Κ.

Πίνακας 1.1. Εμβαδόν περιοχών.

A/A Περιοχής	Εμβαδόν (τετρ. χλμ)	A/A Περιοχής	Εμβαδόν (τετρ. χλμ)
1	1801,7	11	6572,9
2	2422,1	12	7092,2
3	3394,2	13	6069,7
4	3032,6	14	5954,2
5	3157,2	15	6175,3
6	4036,9	16	6764,0
7	3146,5	17	5422,3
8	4615,7	18	9543,8
9	5127,8	19	6143,9
10	3420,6	20	7197,7

vii. Οι στόχοι της συγκεκριμένης ΣΜΠΕ περιλαμβάνουν

- Περιγραφή των πιθανών δραστηριοτήτων που θα υπάρξουν στις υπό μελέτη θαλάσσιες περιοχές
- Παρουσίαση της υπάρχουσας πληροφορίας για την κατάσταση του φυσικού θαλάσσιου περιβάλλοντος και του κοινω-οικονομικού περιβάλλοντος

- Αναγνώριση και εκτίμηση πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και ειδικά των πλέον σημαντικών επιπτώσεων
- Διαμόρφωση προτάσεων/ κατευθύνσεων και μέτρων για την πρόληψη, τον περιορισμό και την κατά το δυνατό αντιμετώπιση οποιονδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον και βιολογικούς πόρους καθώς και συστήματος παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και
- Αναγνώριση τυχουσών δυσκολιών (πχ έλλειψη στοιχείων ή πληροφοριών, τεχνογνωσίας, κλπ) που θα προκύψουν κατά την εκπόνηση των μελετών
- Επίσης περιλαμβάνονται εκτενείς αναφορές και περιγραφές των εφαρμοζόμενων νομοθεσιών, Διεθνών Συμβάσεων και Πρωτοκόλλων που διέπουν τη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου Πελάγους.

viii. Πρόγραμμα Αδειοδότησης και Νομοθετικό Πλαίσιο

Το ελληνικό κράτος έχει ενσωματώσει μεγάλο μέρος της Οδηγίας 94/22/ΕΕ περί αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην ελληνική νομοθεσία για το ν2289/1995 ενώ σε συνδυασμό με το νέο Ν4001/2011 εκσυγχρονίζεται το μέχρι τότε ισχύον νομικό πλαίσιο, το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων που παραχωρείται για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου και οι σχετικές διαδικασίες

Επίσης, το ελληνικό κράτος έχει ενσωματώσει στην Ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2001/42 σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων. Όπως αναφέρεται στο Άρθρο1 (στόχοι) στόχος της Οδηγίας είναι η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας ότι, σύμφωνα με αυτήν, θα γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ορισμένα σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον

Η εναρμόνιση της Οδηγίας 2001/42 σε εθνικό δίκαιο έγινε με την ΚΥΑ 107017/2006. Η ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ1225/Β/5,9,2006) αφορά στην εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ

Επίσης η Ελλάδα είναι μέλος διεθνών συμβάσεων και πρωτοκόλλων συμπεριλαμβανομένων της MARPOL και της Σύμβασης της Βαρκελώνης. Η Συνθήκη της Βαρκελώνης περιλαμβάνει και το πρωτόκολλο, το οποίο προσδιορίζει τα μέτρα ελέγχου της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Για την παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αναγνωρίζονται τρεις κύριες φάσεις για τις σχετικές με τους υδρογονάνθρακες δραστηριότητες, οι οποίες βασίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία (ν2289/1995) και πρακτική αδειοδότηση από το ΥΠΕΚΑ: η αναζήτηση, η έρευνα και η εκμετάλλευση

ix. Γενική Περιγραφή της Περιοχής υπό Μελέτη

Η παρούσα ΜΠΕ συμπεριλαμβάνει την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής μελέτης που καλύπτει τον χώρο αδειοδότησης για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων. Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον αναλύονται και μελετώνται ως επιπτώσεις στο φυσικό, βιολογικό, γεωλογικό και κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον περιλαμβάνει τις μετεωρολογικές και ωκεανογραφικές

συνθήκες της περιοχής, τα χαρακτηριστικά του θαλάσσιου βυθού και το υφιστάμενο περιβάλλον θαρούβου

Το βιολογικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης περιλαμβάνει:

- Θαλάσσιο πλαγκτόν, το οποίο περιλαμβάνει το φυτοπλαγκτόν (χλωρίδα) που αποτελεί την βάση τη τροφικής αλυσίδας και το ζωοπλαγκτόν (πανίδα) το οποίο λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ του φυτικού κόσμου και της αναπαραγωγής ψαριών
- Βένθος το οποίο συμπεριλαμβάνει την πανίδα αλλά κατ'εξοχήν τα είδη ψαριών που βρίσκονται στα νερά της περιοχής
- Θαλάσσια είδη πτηνών και ειδικά αυτά τα είδη που αναφέρονται σε Διεθνείς Συμβάσεις για την Προστασία Θαλάσσιων Πτηνών
- Θαλάσσια θηλαστικά, χελώνες και άλλα προστατευόμενα και απειλούμενα είδη
- Περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος όπως είναι Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (Marine Protected Areas – MPA)

Τα σημαντικότερα θαλάσσια περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής είναι η υψηλή αλατότητα των υδάτων, η χαμηλή συγκέντρωση θρεπτικών αλάτων και η χαμηλή παραγωγικότητα, αλλά και η υψηλή σεισμικότητα

Το κοινωνικό –οικονομικό περιβάλλον αφορά στην γενική επισκόπηση των κυρίων κοινωνικό-οικονομικών χαρακτηριστικών των παράκτιων περιοχών του Ιονίου πελάγους και των κόλπων Μεσσηνιακού και Λακωνικού, που μπορεί να επηρεαστεί από πιθανές δραστηριότητες για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

Οι οικονομικές δραστηριότητες που μελετήθηκαν περιλαμβάνουν:

- Την εμπορική αλιεία
- Τις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας
- Την ναυτιλία και τις παράκτιες δραστηριότητες όπως είναι τα λιμάνια και λοιπές υποδομές
- Τις τηλεπικοινωνίες και ιδιαίτερα το υφιστάμενο δίκτυο υποβρυχίων καλωδίων
- Την ψυχαγωγία και τον τουρισμό
- Τους αρχαιολογικούς χώρους και την αρχαία και πολιτιστική κληρονομιά

x. Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η αξιολόγηση των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων αναφέρεται στις τρεις φάσεις υπεράκτιων δραστηριοτήτων για την έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων

Αναζήτηση: δραστηριότητες για τον εντοπισμό των υδρογονανθράκων ή/και αξιολόγηση της δυνατότητας εξεύρεσης υδρογονανθράκων με μεθόδους εκτός από αυτές των γεωτρήσεων. Η εν λόγω έρευνα περιλαμβάνει την σεισμική, τη γεωλογική, την γεωχημική δειγματοληψία, την ηλεκτρομαγνητική έρευνα και την τηλεπισκόπηση

Έρευνα: ερευνητικές διαδικασίες με οποιαδήποτε πρόσφορη μέθοδο (και γεωτρήσεις) σε ένα ή περισσότερα διερευνητικά φρεάτια ανά αδειοδοτούμενο ερευνητικό τεμάχιο, έτσι ώστε να καθοριστεί αν υπάρχουν εμπορικά εκμεταλλεύσιμες ποσότητες υδρογονανθράκων

Εκμετάλλευση (ανάπτυξη και παραγωγή) διαδικασία για την εμπορική εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Ο βασικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν την διάνοιξη των φρεατίων ανάπτυξης, τη δημιουργία των εγκαταστάσεων παραγωγής, τη δημιουργία των εγκαταστάσεων εξαγωγής όπως το δίκτυο των σωληνώσεων αυτών των εγκαταστάσεων. Στις προαναφερόμενες δραστηριότητες δεν περιλαμβάνονται η διύλιση

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις εκτιμήθηκαν και αξιολογήθηκαν για κάθε μια από τις πιθανές πηγές Περιβαλλοντικών προβλημάτων, που αναφέρονται ξεχωριστά στην κάθε φάση δραστηριοτήτων για την έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων όπως παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πηγές περιβαλλοντικών προβλημάτων για κάθε φάση των υπεράκτιων δραστηριοτήτων υδρογονανθράκων

Πηγές περιβαλλοντικών προβλημάτων κατά την Αναζήτηση	Πηγές περιβαλλοντικών προβλημάτων κατά την Έρευνα	Πηγές περιβαλλοντικών προβλημάτων κατά την Εκμετάλλευση
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Θόρυβος ✓ Κυκλοφορία Σκαφών και ρυμουλκούμενος εξοπλισμός (towed streams) ✓ Απόρριψη αποβλήτων ✓ Εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων ✓ Διαταραχή του πυθμένα της θάλασσας 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Εργασίες εγκατάστασης και αποσυναρμολόγησης εξοπλισμού φρεατίων γεώτρησης ✓ Φυσική παρουσία φρεατίων γεώτρησης ✓ Απόρριψη αποβλήτων γεωτρήσεων ✓ Απόρριψη άλλων αποβλήτων ✓ Θαλάσσια συντρίμια ✓ Θαλάσσια συντρίμια ✓ Εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων ✓ Διεργασίες δοκιμής των γεωτρήσεων ✓ Άλλες δραστηριότητες υποστήριξης 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανέγερση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης ✓ Φυσική παρουσία εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης ✓ Απόρριψη αποβλήτων γεωτρήσεων ✓ Απόρριψη αποβλήτων άλλων λειτουργικών δραστηριοτήτων ✓ Θαλάσσια συντρίμια ✓ Εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων ✓ Δραστηριότητες υποστήριξης ✓ Αποσυναρμολόγηση κατασκευών

Ως παραδείγματα σημαντικών παραγόντων επίπτωσης στο περιβάλλον μπορούν να αναφερθούν η δημιουργία θορύβου κατά τη διάρκεια των σεισμικών ερευνών, η δημιουργία και απόρριψη υγρών αποβλήτων κατά τη διεξαγωγή των γεωτρήσεων και αποβλήτων εξόρυξης κατά τη διάρκεια της έρευνας και της εκμετάλλευσης αντίστοιχα, και τέλος η δημιουργία των εγκαταστάσεων παραγωγής στον πυθμένα θάλασσας

Ο Ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τα πιθανά αποτελέσματα των υπεράκτιων δραστηριοτήτων της έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, όπως είναι το Ιόνιο Πέλαγος. Τα αποτελέσματα ομαδοποιούνται κατά τη φάση δραστηριότητας (αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση) και συνοδεύονται από μια χρηστή λίστα των πιθανών ατυχημάτων που μπορούν να συμβούν. Σε κάθε φάση, τα αποτελέσματα οργανώνονται με βάση τις πηγές των επιπτώσεων που αναφέρονται στην κάθε φάση. Ο πίνακας απαριθμεί επίσης τα αναγκαία μέτρα ελέγχου και μετριασμού των επιπτώσεων, ενώ για τις ενδεχομένως σημαντικές επιπτώσεις προτείνονται μια σειρά από πρόσθετα μέτρα μετριασμού

Πιθανά αποτελέσματα από τις παράκτιες δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, όπως το Ιόνιο Πέλαγος (SEA Cyprus, 2008)

Πηγή	Πιθανές Σημαντικές Επιπτώσεις	Μικρές ή αμελητέες Επιπτώσεις	Υφιστάμενα Μέτρα Ελέγχου	Εισηγήσεις για Επιπρόσθετες Δράσεις Μετριασμού
Αναζήτηση				
Θόρυβος (airgun)	Ακουστικό τραύμα στα θαλάσσια θηλαστικά και τις χελώνες (συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων, αυστηρά απειλούμενων και εξαφανισμένων ειδών)	Ενοχλήσεις των ψαριών, του πλαγκτού και άλλων οργανισμών	Κανένα	Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να εφαρμόσουν ένα πρωτόκολλο για την μείωση του κινδύνου πρόκλησης ακουστικού τραύματος στα θαλάσσια θηλαστικά και τις χελώνες. Το πρωτόκολλο

Κυκλοφορία σκαφών και ρυμουλκούμενου εξοπλισμού (towed streamers)	Πιθανός επηρεασμός των αλιευτικών ή ναυτιλιακών δραστηριοτήτων (πχ προσωρινός αποκλεισμός από ορισμένες περιοχές, πρόκληση ζημιάς σε εξοπλισμό αλιείας ή εμπλοκή)	Μικρός κίνδυνος συγκρούσεων σκαφών με θαλάσσια θηλαστικά και χελώνες	Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να εκτελούν εργασίες τους κατά τρόπο περιβαλλοντικών αποδεκτό και ασφαλή, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, διεθνείς συμβάσεις και Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να ειδοποιούν τις θαλάσσιες αρχές της περιοχής για τη θέση και το προγραμματισμό των ερευνών που διεξάγουν. Επίσης, τα ερευνητικά σκάφη πρέπει να χρησιμοποιούν τα κατάλληλα σήματα σύμφωνα με το διεθνές θαλάσσιο δίκαιο	πρέπει κατ'ελάχιστον να περιλαμβάνει πρόνοιες για ελεγχόμενη έναρξη (soft start), οπτικό έλεγχο (visual monitoring) και τερματικό λειτουργίας (airgun shutdown) Οι κάτοχοι άδειας θα πρέπει να συμβουλευούνται όλους όσους αφορά το ερευνητικό τους πρόγραμμα (stakeholders) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αποφυγή επηρεασμού των αλιευτικών και ναυτιλιακών δραστηριοτήτων στην περιοχή διεξαγωγής των ερευνών
Απόβλητα	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ποιότητα των υδάτων όμοιες με αυτές που προκαλούνται από τα σκάφη που διακινούνται ήδη στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	Καμία
Ατμοσφαιρικοί Ρύποι	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ποιότητα όμοιες με αυτές που προκαλούνται από την υπάρχουσα κυκλοφορία σκαφών και αεροσκαφών στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	Καμία
Διαταραχή πυθμένα	Καμία	Μικρές διαταραχές του πυθμένα της θάλασσας λόγω της τοποθέτησης των καλωδίων ή των κιβωτίων δεκτών	Κανένα	Κανένα

Έρευνα

Δημιουργία και αποσυναρμολόγηση των εγκαταστάσεων των γεωτρήσεων	Πρόκληση βλαβών στο βενθικό οικοσύστημα και στα κοράλλια που πιθανά υπάρχουν, στις χημειοσυνθετικές κοινότητες ή στα ιστορικά ναυάγια, λόγω της τοποθέτησης των εγκαταστάσεων ή/και των αγκυρών	Πρόκληση βλάβης στο βένθος	Κανένα	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να αξιολογήσουν την περιοχή του προγράμματος για την παρουσία κοραλλιών των βαθιών νερών και χημειοσυνθετικών (chemosynthetic) κοινοτήτων ➤ Θα πρέπει να διατηρούν μια απόσταση ασφαλείας 100μ μεταξύ των σημείων παρουσίας των κοραλλιών ή των χημειοσυνθετικών κοινοτήτων και της περιοχής δραστηριότητας που προκαλεί διαταραχές του πυθμένα της θάλασσας ➤ Οι κάτοχοι θα πρέπει διαμέσου έρευνας τηλεπισκόπησης (remote sensing) να αξιολογήσουν την περιοχή δραστηριότητας για παρουσία ναυαγίων και να υποβάλουν μι αρχαιολογική έκθεση αξιολόγησης από έναν καταρτισμένο θαλάσσιο αρχαιολόγο, συμπεριλαμβανομένων και των συστάσεων για περαιτέρω μελέτη
Παρουσία εγκαταστάσεων	Καμία	Οι εγκαταστάσεις γεωτρήσεων είναι	Κανένα	Κανένα

γεωτρήσεων (συμπεριλαμβανομένου του θορύβου και του φωτισμού)		πιθανόν να προσελκύσουν τα ψάρια και το πλαγκτόν. Ο θόρυβος μπορεί να αναγκάσει τα θαλάσσια θηλαστικά ή τις χελώνες να εγκαταλείψουν την περιοχή δραστηριότητας		
Απόβλητα γεωτρήσεων	Αποτελέσματα επικάλυψης και ανοξίας σε κοράλλια ή στις χημειοσυνθετικές κοινότητες που πιθανά βρίσκονται σε βάθος 500μ	Αποτελέσματα επικάλυψης και ανοξίας στο βένθος μαλακού υποστρώματος	Κανένα	Οι κάτοχοι άδειας θα πρέπει να αξιολογήσουν την περιοχή του προγράμματος τους για την πιθανή παρουσία κοραλλιών των βαθιών νερών και χημειοσυνθετικών (chemosynthetic) κοινοτήτων, και να διατηρήσουν μια απόσταση ασφαλείας τουλάχιστον 500μ από οποιοδήποτε γεωτρήσεις Καμία
Άλλα απόβλητα	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ποιότητα των υδάτων πλησίον των εγκαταστάσεων των γεωτρήσεων, όμοιες με αυτές που προκαλούνται από την υφιστάμενη κυκλοφορία σκαφών στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	Καμία
Θαλάσσια συντρίμια	Κίνδυνος θανάτου ή τραυματισμού των θαλάσσιων θηλαστικών, των χελωνών, ή και των πουλιών λόγω της πιθανής παγίδευσής τους στα απορριπτόμενα συντρίμια	Επιδράσεις στην ποιότητα του νερού και των ακτών καθώς επίσης και του πυθμένα της θάλασσας	Συμμόρφωση με την MARPOL Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να εκτελέσουν τις δραστηριότητες αποκατάστασης περιοχών σύμφωνα με την ορθή διεθνή πρακτική της πετρελαϊκής βιομηχανίας	Καμία (θεωρείται ότι τα υφιστάμενα μέτρα είναι αποτελεσματικά για την αποφυγή σημαντικών επιπτώσεων)
Ατμοσφαιρικοί Ρύποι	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ποιότητα, παρόμοιες με αυτές που προκαλούνται από την υφιστάμενη κυκλοφορία σκαφών και αεροσκαφών στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	Καμία
Δοκιμές γεωτρήσεων	Η συγκέντρωση σταγονιδίων πετρελαίου λόγω ελλιπούς καύσης μπορεί να προκαλέσει την δημιουργία φιλμ στην επιφάνεια της θάλασσας	Μικρές επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα	Συμμόρφωση με την MARPOL	Οι κάτοχοι άδειας θα πρέπει να χρησιμοποιούν καυστήρες υψηλής απόδοσης για να ελαχιστοποιούν την δημιουργία αερίων εκπομπών, όπως επίσης και να παρακολουθούν και να ελέγχουν την δημιουργία φιλμ στην επιφάνεια της θάλασσας
Βοηθητικές δραστηριότητες	Ελικόπτερα που πετούν πάνω από τις Σημαντικές Περιοχές Πτηνών (IBAs) θα μπορούσαν να προκαλέσουν ενοχλήσεις στα παράκτια πουλιά	Ο κίνδυνος συγκρούσεων σκαφών με θαλάσσια θηλαστικά ή χελώνες είναι μικρός	Κανένα	Πρέπει να δίνονται οι απαραίτητες υποδείξεις στους κατόχους άδειας ώστε να αποφεύγονται οι πτήσεις πάνω από τις Σημαντικές Περιοχές Πτηνών (IBAs)
Εκμετάλλευση				
Ανέγερση εγκαταστάσεων	Πρόκληση βλαβών στα κοράλλια, στις χημειοσυνθετικές κοινότητες που πιθανά υπάρχουν ή στα ιστορικά ναυάγια λόγω της τοποθέτησης των	Φυσική ζημιά στο βένθος μαλακού υποστρώματος	Κανένα	Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να αξιολογήσουν την περιοχή της εκμετάλλευσης για την παρουσία κοραλλιών των βαθιών νερών και χημειοσυνθετικών (chemosynthetic) κοινοτήτων

εγκαταστάσεων ή/και των αγκύρων

Θα πρέπει να διατηρούν μια απόσταση ασφαλείας 100μ μεταξύ των σημείων παρουσίας κοραλλιών ή χημειοσυνθετικών κοινοτήτων εφόσον υπάρχουν και της περιοχής δραστηριότητας, που προκαλεί διαταραχές του πυθμένα της θάλασσας (συμπεριλαμβανομένων των αγκυρώσεων, των εγκαταστάσεων στον πυθμένα και της κατασκευής του δικτύου σωληνώσεων)

Οι κάτοχοι θα πρέπει διαμέσου έρευνας τηλεπισκόπησης (remote sensing) να αξιολογήσουν την περιοχή δραστηριότητας για παρουσία ναυαγίων και να υποβάλλουν μια αρχαιολογική έκθεση αξιολόγησης από έναν καταρτισμένο θαλάσσιο αρχαιολόγο, συμπεριλαμβανομένων και των συστάσεων για περαιτέρω μελέτη Κανένα

Παρουσία εγκαταστάσεων	Καμία	Οι εγκαταστάσεις γεωτρήσεων είναι πιθανόν να προσελκύσουν τα ψάρια και το πλαγκτόν. Ο θόρυβος μπορεί να αναγκάσει τα θαλάσσια θηλαστικά ή τις χελώνες να εγκαταλείψουν την περιοχή	Κανένα	
Απόβλητα γεωτρήσεων	Αποτελέσματα επικάλυψης και ανοξίας σε κοράλλια ή τις χημειοσυνθετικές (chemosynthetic) κοινότητες που βρίσκονται σε βάθος 500μ	Αποτελέσματα επικάλυψης και ανοξίας στο μαλακό κατώτατο βένθος	Κανένα	Οι κάτοχοι άδειας θα πρέπει να αξιολογήσουν την περιοχή εκμετάλλευσης για την πιθανή παρουσία κοραλλιών των βαθιών νερών και χημειοσυνθετικών (chemosynthetic) κοινοτήτων, και να διατηρήσουν μια απόσταση ασφαλείας τουλάχιστον 500μ από οποιαδήποτε απόβλητα γεωτρήσεων Κανένα
Απόβλητα κατά τη διάρκεια λειτουργίας	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ποιότητα του νερού που βρίσκεται κοντά στις εγκαταστάσεις, παρόμοιες με αυτές που προκαλούνται από την υφιστάμενη κυκλοφορία σκαφών στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	
Θαλάσσια συντρίμια	Κίνδυνος θανάτου ή τραυματισμού για τα θαλάσσια θηλαστικά, τις χελώνες, ή τα πουλιά λόγω της κατάποσης ή παγίδευσής τους σε συντρίμια που μπορεί να έχουν απορριφθεί λόγω ατυχήματος ή μη σωστά εφαρμοζόμενων πρακτικών	Επιδράσεις στην ποιότητα του νερού, στις ακτές και τον πυθμένα της θάλασσας	Συμμόρφωση με την MARPOL Οι κάτοχοι άδειας πρέπει να εκτελέσουν τις δραστηριότητες αποκατάστασης περιοχών σύμφωνα με την ορθή διεθνή πρακτική της βιομηχανίας πετρελαίου	Καμία (θεωρείται ότι τα υφιστάμενα μέτρα είναι αποτελεσματικά για την αποφυγή σημαντικών επιπτώσεων
Ατμοσφαιρικοί ρύποι	Καμία	Μικρές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ποιότητα, παρόμοιες με αυτές που προκαλούνται από την κυκλοφορία σκαφών και αεροσκαφών στην περιοχή	Συμμόρφωση με την MARPOL	Κανένα
Βοηθητικές δραστηριότητες	Ελικόπτερα που πετούν πάνω από τις	Ο κίνδυνος συγκρούσεων σκαφών	Κανένα	Πρέπει να δίνονται οι απαραίτητες υποδείξεις

Αποσυαρμολόγηση και Απομάκρυνση των Εγκαταστάσεων	Σημαντικές Περιοχές Πτηνών (IBAs) θα μπορούσαν να προκαλέσουν ενοχλήσεις στα παράκτια πουλιά Πιθανός θάνατος ή πρόκληση βλάβης σε θαλάσσια θηλαστικά ή χελώνες (συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων, αυστηρά απειλούμενων, και υπό εξαφάνιση ειδών) από τη χρήση εκρηκτικών υλών	με θαλάσσια θηλαστικά ή χελώνες είναι μικρός	Θάνατος ή βλάβη σε ψάρια και άλλους θαλάσσιους οργανισμούς κοντά στις αποσυαρμολογούμενες εγκαταστάσεις	Κανένα	στους κατόχους άδειας ώστε να αποφεύγονται οι πτήσεις πάνω από τις Σημαντικές Περιοχές Πτηνών (IBAs) Θα πρέπει να εφαρμοστεί κατάλληλο πρωτόκολλο για την προστασία των θαλάσσιων θηλαστικών και των χελωνών κατά τη διάρκεια της αποσυαρμολόγησης και απομάκρυνσης των εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις πρόνοιες της διεθνούς καλής πρακτικής
---	--	--	---	--------	---

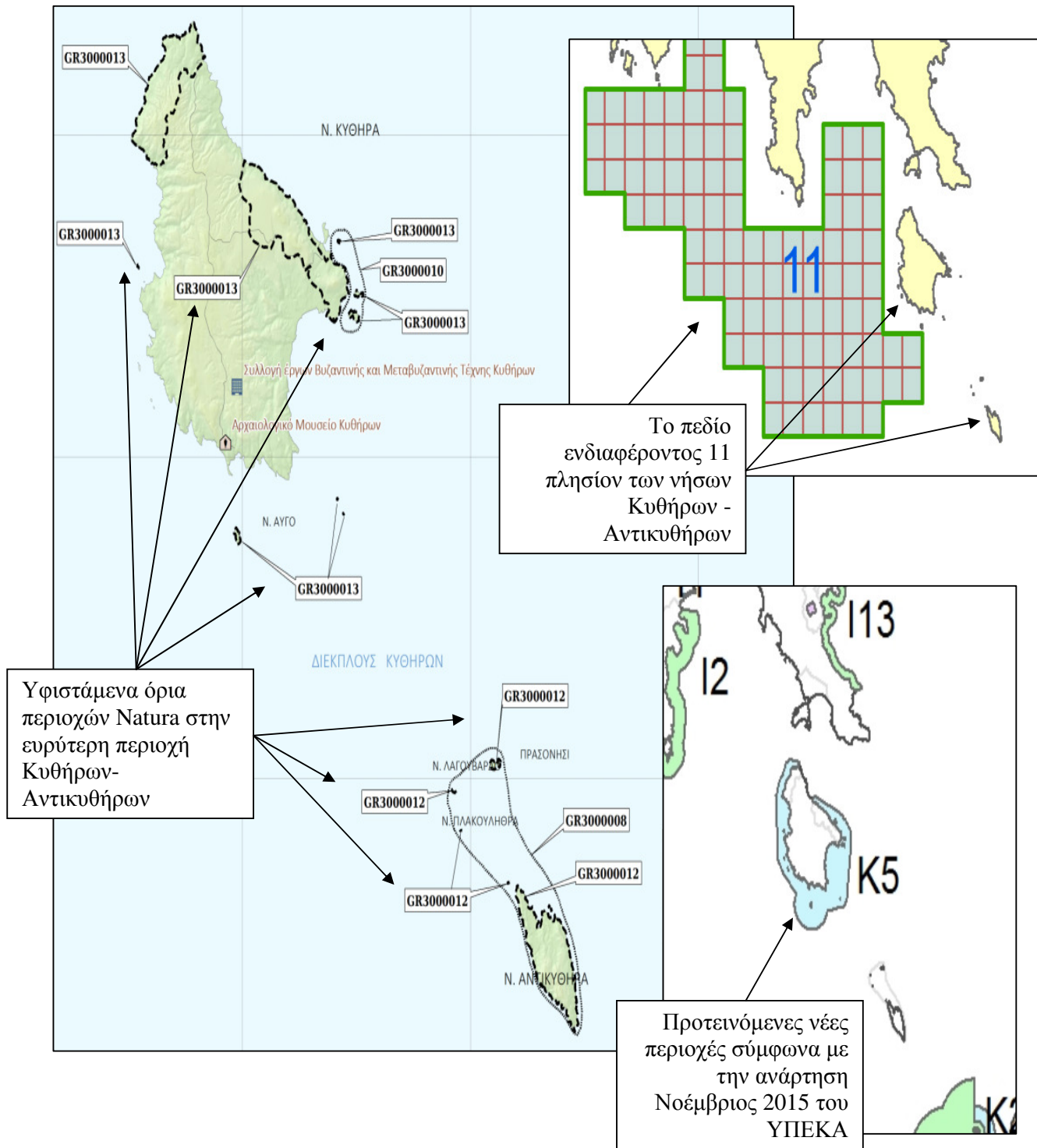
Ατυχήματα				
Πετρελαιοκηλίδες περιλαμβανομένων:	Ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση των διαρροών, τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να περιλάβουν την παραβίαση των προτύπων ποιότητας του νερού, τη μόλυνση των ιζημάτων, το θάνατο ή πρόκληση βλάβης των θαλάσσιων θηλαστικών, των χελωνών και των πουλιών, τη ρύπανση παράκτιων βιοτόπων συμπεριλαμβανομένων και των παραλιών και τον περιορισμό δραστηριοτήτων αλιείας, ναυτιλίας, αναψυχής και τουρισμού κατά τη διάρκεια των διαδικασιών καθαρισμού	Τοπικές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ποιότητα λόγω της αεριοποίησης των υδρογονανθράκων	Η MARPOL απαιτεί την εφαρμογή Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης αντιμετώπισης της Ρύπανσης από διαρροές υδρογονανθράκων	Η προσομοίωση της διασποράς της διαρροής (oil spill trajectory modeling) πρέπει να εκπονείται με τρόπο που να βοηθά στην κατανόηση των επιπτώσεων μιας διαρροής υδρογονανθράκων στις διάφορες θέσεις της περιοχής αδειοδότησης, τους περιβαλλοντικούς πόρους που ενδεχομένως επηρεασθούν και τους ελάχιστους χρόνους ανταπόκρισης
➤ Διαρροή αργού πετρελαίου λόγω έκρηξης		Επιπτώσεις στο βένθος μαλακού υποστρώματος γύρω από τις γεωτρήσεις σε περίπτωση υποθαλάσσιας έκρηξης ή διαρροής υγρών των εγκαταστάσεων γεώτρησης		
➤ Διαρροή πετρελαίου diesel				
➤ Διαρροή πετρελαίου από τα φρεάτια γεωτρήσεων				
➤ Διαρροή υγρών από τον εξοπλισμό των καλωδίων (streamer cable)				
Απελευθέρωση Υδρόθειου (H2S)	Παραβίαση των προτύπων ποιότητας της ατμόσφαιρας Πιθανή πρόκληση θανάτου ή βλάβης σε ανθρώπινες ζωές στις υπεράκτιες εγκαταστάσεις και τα παρακείμενα ύδατα Πιθανή πρόκληση θανάτου ή βλάβης σε είδη της άγριας φύσης συμπεριλαμβανομένων των πτηνών	Καμία	Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητήσει από τους κατόχους αδειάς να υποβάλουν μια έκθεση εγκατάστασης φρεατίων, συμπεριλαμβανομένων των γεωλογικών και γεωφυσικών πληροφοριών και χαρακτηριστικών, όπως επίσης και των μέτρων ασφαλείας που εφαρμόζονται κατά την γεώτρηση	Οι κάτοχοι άδειας θα πρέπει να υποβάλουν όλες τις σχετικές πληροφορίες για τα αναμενόμενα επίπεδα H2S για τις προτεινόμενες γεωτρήσεις (drill sites) ως μέρος της διαδικασίας έγκρισης για τις δραστηριότητες γεώτρησης

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Δ/ση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Αττικής λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία της υποβληθείσας μελέτης, παρατηρεί τα ακόλουθα:

- όλες οι επεμβάσεις κατά τα στάδια της αναζήτησης, της έρευνας και της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, αλλά και των αντίστοιχων μελετών και εκθέσεων προς έγκριση, θα πρέπει να ακολουθούν και να είναι σύμφωνες με τις επιταγές της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ περί περιβαλλοντικής ευθύνης όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν4409/16 (ΦΕΚ136/Α'/16) ως «πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων τροποποίηση του ΠΔ 148/09 και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό όμως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και ικανοποιώντας τις βασικές περιβαλλοντικές αρχές (της προφύλαξης, της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης, της αποφυγής της ρύπανσης στην πηγή,

της αρχής ο ρυπαίνων πληρώνει κλπ)

- Η Περιοχή Ενδιαφέροντος 11 (βλέπε ως άνω χάρτες) βρίσκεται πολύ κοντά σε ευαίσθητου χαρακτήρα Περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Αττικής (GR3000013, GR3000010, GR3000012 και GR3000008) σύμφωνα με τις υφιστάμενες ως τώρα οριοθετήσεις (N3937/11 και ΚΥΑ αριθμ.ΗΠ37338/1807/Ε.103/2010) και εντός σε τμήμα περιοχής Natura της Νήσου Κυθήρων σύμφωνα με τις νέες προτάσεις όπως αυτές έχουν αναρτηθεί από το

ΥΠΕΚΑ (Νοέμβριος 2015).

Οι περιοχές αυτές του δικτύου NATURA, περιλαμβάνουν τμήματα της νήσου Κυθήρων, των νησίδων της και της θαλάσσιας περιοχής γύρω από αυτή, αλλά και το σύνολο της νήσου Αντικυθήρων και των γύρω νησίδων. Λόγω του κρίσιμου χαρακτήρα των εκεί οικοτόπων αλλά και του αναπτυξιακού χαρακτήρα/μοντέλου της περιοχής (κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις), οποιαδήποτε μελέτη σχετική με ενέργειες και εγκαταστάσεις στην περιοχή 11, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τον πιθανό επηρεασμό και τις πιθανές επιπτώσεις επί των ως άνω περιοχών Natura της Περιφέρειας Αττικής, έστω και αν ρητά δεν θα υπάρχει καμία επέμβαση σε αυτές (παρ5, άρθρ 10, Ν4014/11).

Εκτιμούμε δε ότι, για τις πιθανές επιπτώσεις από τα εν λόγω έργα, στις συγκεκριμένες προστατευόμενες νήσους και νησίδες (και για λόγους που αφορούν θέματα που άπτονται του αναπτυξιακού τους χαρακτήρα και της προστασίας των ενδιαιτημάτων της ορνιθοπανίδας και θαλασσιών ειδών γύρω από αυτές), δεν θα είναι εύκολη (ή ακόμα και δυνατή) η εύρεση ικανών αντισταθμιστικών μέτρων όπως αυτά προβλέπονται στην παρ4 του άρθρ10 του Ν4014/11. Θεωρούμε ως ασφαλέστερη λύση, την εξαίρεση των νήσων αυτών και των γύρω περιοχών Natura, από τις σχεδιαζόμενες επιχειρήσεις (αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων). Επίσης, (αν και δεν θίγονται στην υποβληθείσα μελέτη, και για τους ίδιους λόγους), εγκαταστάσεις υποστήριξης στα στάδια της έρευνας, της εκμετάλλευσης, της επεξεργασίας και της μεταφοράς πετρελαίου εντός των εν λόγω περιοχών, θα αποτελούσαν δυσανάλογα υψηλού κινδύνου επιλογές. Αντίθετα, η προληπτική τοποθέτηση εξοπλισμού αντιμετώπισης πιθανών έκτακτων συνθηκών θεωρείται επιβεβλημένη. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το Ν3325/05, η ίδρυση νέων μονάδων υψηλής και μέσης όχλησης στα όρια της Περιφέρειας Αττικής (λαμβάνομένων υπόψη των παρατηρήσεων του αρθρ 17) δεν επιτρέπεται.

- Στις αποτυπούμενες περιοχές ενδιαφέροντος της ΣΜΠΕ, και μάλιστα στα νότια και νοτιοανατολικά παράλια της Πελοποννήσου (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι νήσοι Κύθηρα-Αντικύθηρα και οι γύρω νησίδες τους), εντοπίζονται μεταναστευτικοί διάδρομοι πτηνών αλλά και χώροι ενδιαίτησης, αναπαραγωγής και διάδρομοι μετανάστευσης θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών όπως θαλάσσιων χελωνών, φωκιών, φαλαινών αλλά και αλιευτικού/ καλλιεργητικού ενδιαφέροντος ιχθυών (χελιών κλπ). Λόγω της σημαντικότητας των πιθανών επιπτώσεων αλλά και του αντικτύπου που μπορεί να δημιουργηθεί, ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει δοθεί κατά το στάδιο της αναζήτησης και της έρευνας με τη χρήση των «σεισμικών κυμάτων», όπως διεξοδικά παρουσιάζεται στην υποβληθείσα ΣΜΠΕ. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται κάθε φορά και σε κάθε φάση του έργου, ο μη σοβαρός επηρεασμός και οπωσδήποτε η μη θανάτωση οποιουδήποτε κινδυνεύοντος οργανισμού. Προτείνεται, πέρα από την αναφερόμενη σταδιακή αύξηση της έντασης των δονήσεων κατά την έρευνα αλλά και την οπτική παρακολούθηση του χώρου, να προπορεύεται του σκάφους ανάλυσης έτερο σκάφος (σκάφη) το οποίο με λοιπές ακουστικές (πχ sonars) και βιοακουστικές μεθόδους, να εντοπίζουν πιθανό πληθυσμό τρωτών ειδών. Να αποφευχθούν διερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής, κυοφορίας, ωοτοκίας, γαλουχίας και μετανάστευσης των θαλάσσιων οργανισμών ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις σε αυτούς. Επικοινωνία και παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης από τους υφιστάμενους εξειδικευμένους επιστημονικούς φορείς της χώρας μας θα απαιτηθεί. Θα πρέπει, σε κάθε σχετική ενέργεια και υποβληθέν σχέδιο εργασιών να συμπεριλαμβάνονται και να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, οι απόψεις των εξειδικευμένων οργανισμών/οργανώσεων: ΕΛΚΘΕ, Ελληνική Ορνιθολογική, Αρχέλων, tom, WWF

Γενικότερα, να μην επιτρέπεται καμία εργασία η οποία να μην έχει κοινοποιηθεί στην “αρμόδια αρχή” και χωρίς την έγκρισή της μέσω σχετικής υποβληθείσας

έκθεσης και στην οποία θα αιτιολογούνται και θα καλύπτονται τα ως άνω (κεφ2,αρθρ8,παρα και κεφ3, άρθρ11 του Ν4409/16). Τονίζεται η ανάγκη διερεύνησης κάθε επέμβασης η οποία μπορεί να προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις στους θαλάσσιους οργανισμούς και γενικότερα στο περιβάλλον πριν την εκτέλεσή της, ακόμα και εάν δεν έχει συμπεριληφθεί στις υποχρεώσεις (αρχικό ή ήδη εγκριθέντα σχεδιασμό) της εταιρείας. Προφανώς η ίδια αντιμετώπιση θα πρέπει να ακολουθείται και για την επιλογή οποιασδήποτε έταιρης εφαρμοζόμενης μεθόδου εκτός αρχικής μελέτης κατά τα στάδια της αναζήτησης, της έρευνας και της εκμετάλλευσης και η οποία δεν είχε συμπεριληφθεί στις σχετικές μελέτες που εγκρίθηκαν. Σε αυτές μπορεί πχ να ανήκουν και σχέδια πτήσης, εφαρμογή ή μεταβολή ηλεκτρικών πεδίων, ισχυρές φωτεινές πηγές κλπ, κλπ

- Ο ανεξάρτητος φορέας επαλήθευσης (άρθρο 17) θα πρέπει να απαιτεί την συνεχή ενημέρωσή του για τα υποβληθέντα σχέδια εργασιών, μετά αναλυτικών στοιχείων των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επέμβασης, τακτική ενημέρωσή του με στοιχεία για την εφαρμογή τους και την εξελισσόμενη πορεία εργασιών και πιθανών αποκλίσεων μετά αιτιολογήσεων.

Αντίστοιχα η "αρμόδια αρχή" (άρθρ 18, Ν4409/16) θα πρέπει να συλλέγει και να αξιολογεί πέρα των ως άνω (επίβλεψη) και στοιχεία που αφορούν τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού και των πόρων μετά της πιστοποίησής του, της απαραίτητης συντήρησής του μετά του συνοδευόμενου ασφαλιστικού κινδύνου, όπως και της επαγγελματικής αρτιότητας και ασφαλείας του απασχολούμενου προσωπικού, απαιτώντας όπου κρίνει σκόπιμο σχετικές βελτιώσεις

- Για κάθε διακριτό στάδιο και για κάθε επιχειρούμενη επέμβαση, να συνταχθεί σχέδιο έκτακτης ανάγκης (άρθρ 14) για την αντιμετώπιση περιπτώσεων απότομης αύξησης πιέσεων ή διαφυγής αερίων, πιδάκων, διαρροής ή πυρκαγιάς επί τη βάση ρεαλιστικών σεναρίων (και αφού έχει προηγηθεί υποβολή έκθεσης περί μεγάλων κινδύνων (σύμφωνα με την Οδηγία 2013/30/ΕΕ, άρθρ 13), ακολουθώντας τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές (QSHE) (ευθύνη της "αρμόδιας αρχής") και οπωσδήποτε μέσω ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του περιβάλλοντος, ενώ όλοι οι χειριστές και γενικότερα το επιχειρούν προσωπικό να έχει εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί στην παρακολούθηση του σχεδίου, με όχι μοναδική, αλλά κύρια ευθύνη του αδειοδοτημένου φορέα του πεδίου
- Διευκρινίζοντας και λαμβάνοντας υπόψη τη γεινίαση προτεινόμενης περιοχής ενδιαφέροντος (11) με περιοχές Natura της Περιφέρειας Αττικής (Κύθηρα και νήσοι), ο Ανάδοχος οφείλει πριν την έναρξη του σταδίου της έρευνας (κεφ III, Ν4409/16), να υποβάλλει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, στην οποία θα περιγράφει αναλυτικά και τις πιθανές συνέπειες σε περιοχές που προβλέπεται να επηρεασθούν από το ενδεχόμενο (επί τη βάση τεκμηριωμένου μοντέλου στο οποίο θα έχουν συμπεριληφθεί ικανά και ασφαλή δεδομένα), πιθανού ατυχήματος κατά τις συγκεκριμένες κάθε φορά διερευνητικές εργασίες και στη συνέχεια να περιγράφονται αναλυτικά οι δράσεις, οι ρόλοι και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των έκτακτων περιστατικών. Πριν την έναρξη των ερευνών επίσης, θα πρέπει βάσει βέλτιστου σχεδιασμού να έχει προ-εγκατασταθεί ο απαραίτητος εξοπλισμός σε επιλεγμένα κεντροβαρικά σημεία των περιοχών που θα επηρεασθούν, σε ενδεχόμενο ατύχημα όπως και το σχέδιο μετά οργανογράμματος αντιμετώπισής τους. Αντίστοιχα σχέδια θα πρέπει να εκπονηθούν, παρουσιασθούν, εγκριθούν από την "αρμόδια αρχή" και να εφαρμοσθούν από τον ανάδοχο και για όλη την περίοδο της εκμετάλλευσης (άντλησης, μεταφοράς, επεξεργασίας). Επισημαίνεται η δέσμευση της υποβολής και έγκρισης των εν λόγω στοιχείων πριν την έναρξη των όποιων σχετικών εργασιών.

Ως ασφαλή δεδομένα νοούνται πραγματικές μετρήσεις στο πεδίο του ενδιαφέροντος και που αφορούν μετεωρολογικά στοιχεία, κυματισμοί, μορφολογία και βιολογία ακτών και βυθού.

- Τα παρατηρούμενα περισσότερο απαιτητικά χαρακτηριστικά του έργου και δη ικανά βάθη πυθμένα, μεγάλα βάθη άντλησης και επιχειρήσεις εντός περιοχών με ενεργή σεισμική δράση, επιβάλλουν την εφαρμογή των πλέον βέλτιστων τεχνολογιών και δράσεων και αυτό μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο εφόσον ακολουθούνται συγκεκριμένα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές διασφάλισης της ποιότητας και της ασφάλειας των πραγματοποιούμενων εργασιών όσο και του τρόπου παρακολούθησης του έργου από τις αρμόδιες αρχές. Κατά συνέπεια πριν την έναρξη των όποιων εργασιών απαιτείται και η εξασφάλιση της εγκατάστασης ενός κατάλληλου ελεγκτικού μηχανισμού και μηχανισμού παρακολούθησης, η επάρκεια ή μη του οποίου θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να επιβεβαιώνεται από την αδειοδοτούσα αρχή. Η επιλογή των αναδόχων, εργολαβιών και συνεργείων θα πρέπει να γίνει κάτω από το συγκεκριμένο πρίσμα και κατά συνέπεια όχι μόνο όλο το προσωπικό αλλά και οι ίδιες οι εταιρίες θα πρέπει να έχουν πιστοποιηθεί για τις εργασίες που θα αναλάβουν πριν την έναρξη του όποιου έργου, καταθέτοντας τις σχετικές πιστοποιήσεις στην “αρμόδια αρχή”, ενώ και οι εν λόγω δράσεις θα περιγράφονται και θα ικανοποιούν συγκεκριμένα διεθνή πρότυπα. Η ανάγκη παρακολούθησης προτύπων και προδιαγραφών (και προφανώς πιστοποιημένων βέλτιστων πρακτικών) ενισχύεται από την παρουσία ευαίσθητων οικοτόπων στους οποίους διαβιούν είδη σε κίνδυνο και προστατευόμενα, και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με σημαντική συνεισφορά στις τοπικές οικονομίες, στις οποίες η όποια βλάβη θα προκαλέσει σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις. Η πρόσκληση συνεργασίας με γείτονες χώρες για την αξιοποίηση της εμπειρίας τους σε ανάλογες υπεράκτιες δράσεις και σε περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά (πχ Ιταλία) θα πρέπει να ενισχύεται (άρθρο 27, Οδηγία 2013/30/ΕΕ) αν και άποψή μας είναι να απαιτείται.
- Οι θέσεις επέμβασης στον πυθμένα (σταθερές εγκαταστάσεις γεωτρήσεων, χώροι απόρριψης υπολειμμάτων γεωτρήσεων κλπ) να γίνεται μόνο αφού θα έχει προηγηθεί καθορισμός κατάλληλου χώρου επέμβασης/απόρριψης μετά από λεπτομερή χαρτογράφηση του πυθμένα της περιοχής (με τηλεκατευθυνόμενα υποβρύχια οχήματα-ROV συμπεριλαμβανομένων και καταλλήλων διασκοπήσεων μετρήσεων πεδίου), εξασφαλίζοντας τον μη-επηρεασμό ευαίσθητων οικοσυστημάτων (κοραλλιών ή λοιπών σημαντικών κοινοτήτων) και πιθανών στοιχείων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος αφού η περιοχή έχει δώσει μοναδικά παγκοσμίως αρχαιολογικά ευρήματα (βλέπε ναυάγιο των Αντικυθήρων)
- Δεδομένης την εγγύτητας των περιοχών ενδιαφέροντος για αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση με περιοχές Natura και λοιπών ευαίσθητων οικοτόπων και ενδιαιτημάτων, αλιευτικών πεδίων, τουριστικών περιοχών και περιοχών φυσικού κάλλους, απαιτείται κατά την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων, ο περιορισμός της χρήσης εκρηκτικών στην περίπτωση εκείνη και μόνον που τεκμηριωμένα δεν θα μπορεί να εφαρμοσθεί καμία άλλη τεχνολογικά δυνατή μέθοδος, συντάσσοντας λεπτομερές σχέδιο ελεγχόμενης επέμβασης, με αποκλειστικά τοπική δράση περιορισμένης ακτίνας. Τα εν λόγω στοιχεία να προσκομίζονται “στην αρμόδια αρχή” προς έγκριση, πριν την όποια επέμβαση.
- Του σταδίου της όποιας επέμβασης σε κάθε πεδίο ενδιαφέροντος, θα πρέπει να έχει προηγηθεί (να έχει συμπεριληφθεί δηλαδή στην όποια υποβληθείσα τελική μελέτη προς έγκριση) μια συστηματική διερεύνηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων, στην οποία θα παρουσιάζονται αναλυτικά τα οφέλη αλλά και οι

επιπτώσεις στις τοπικές κοινότητες (όχι γενικά όπως εμφανίζεται συνήθως σε υποβαλλόμενες μελέτες, αλλά εξειδικευμένα για τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα από το συγκεκριμένο έργο). Στις εν λόγω προσεγγίσεις να συνυπολογισθούν οι πιθανοί κίνδυνοι μέσω κατάλληλης ανάλυσης της εισερχόμενης επιχειρηματικής αλλά και επιχειρησιακής επικινδυνότητας, παραθέτοντας τεκμηριωμένα στοιχεία για την ικανότητα ανάληψής τους από τους αναδόχους του έργου

- Το στάδιο της μεταφοράς και απομάκρυνσης (το οποίο επίσης δεν θίγεται στην ΣΜΠΕ) μέσω αγωγών, δεξαμενόπλοιων κλπ των αντλήσεων (πετρελαίου, αερίου, υπολειμμάτων κλπ) από τις θέσεις των γεωτρήσεων αλλά και της πιθανής επεξεργασίας τους με εγκαταστάσεις στην ξηρά, θα πρέπει να περιγραφεί και να συνεκτιμηθεί για έναν ασφαλή προσδιορισμό του βαθμού των συνολικών επιπτώσεων
- Ο φορέας εκμετάλλευσης και λειτουργίας του έργου φέρει την ευθύνη για κάθε πιθανή ζημία που θα προκληθεί σε τρίτους και δεν απαλλάσσεται από την περιβαλλοντική ευθύνη, (ΠΔ148/2009) όπως εξειδικεύεται με την οδηγία 2013/30/ΕΕ για τις υπεράκτιες εκμεταλλεύσεις και σε συνδυασμό με την οδηγία 2008/56/ΕΚ για το θαλάσσιο περιβάλλον. Ο αδειοδοτημένος φορέας του έργου θα έχει την υποχρέωση να υιοθετεί και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας ή της άμεσης απειλής πρόκλησης τέτοιας ζημίας, καθώς και να καλύπτει τις σχετικές δαπάνες, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος τους, όταν προκύπτει η ευθύνη του για την εν λόγω ζημία. Το βάρος της εξασφάλισης της ικανοποίησης αυτών, το αναλαμβάνουν η αδειοδοτούσα αρχή και η “αρμόδια αρχή” (2013/30/ΕΕ). Σημαντικό στοιχείο εδώ αποτελεί η πλήρης αποτύπωση της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης “κάθε πιθανώς επηρεαζόμενου τόπου”, μέσω καταγραφής και παρακολούθησης κατάλληλων φυσικοχημικών, βιολογικών και τεχνικοοικονομικών παραμέτρων και δεικτών.

Συγκεφαλαιώνοντας, η Δ/ση Περιβάλλοντος, με την ικανοποίηση των ως άνω αναφερομένων παρατηρήσεων, εισηγείται **υπέρ** της διαβιβασθείσας ΣΜΠΕ που αφορά την αναζήτηση, την έρευνα και την εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στο Ιόνιο Πέλαγος

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών του αποφασίζει κατά πλειοψηφία

Γνωμοδοτεί υπέρ της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Ιόνιο Πέλαγος, με τις κάτωθι παρατηρήσεις:

- όλες οι επεμβάσεις κατά τα στάδια της αναζήτησης, της έρευνας και της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, αλλά και των αντίστοιχων μελετών και εκθέσεων προς έγκριση, θα πρέπει να ακολουθούν και να είναι σύμφωνες με τις επιταγές της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ περί περιβαλλοντικής ευθύνης όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν4409/16 (ΦΕΚ136/Α'/16) ως «πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων τροποποίηση του ΠΔ 148/09 και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό όμως με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία

υφιστάμενες ως τώρα οριοθετήσεις (N3937/11 και ΚΥΑ αριθμ.ΗΠ37338/1807/Ε.103/2010) και εντός σε τμήμα περιοχής Natura της Νήσου Κυθήρων σύμφωνα με τις νέες προτάσεις όπως αυτές έχουν αναρτηθεί από το ΥΠΕΚΑ (Νοέμβριος 2015).

Οι περιοχές αυτές του δικτύου NATURA, περιλαμβάνουν τμήματα της νήσου Κυθήρων, των νησίδων της και της θαλάσσιας περιοχής γύρω από αυτή, αλλά και το σύνολο της νήσου Αντικυθήρων και των γύρω νησίδων. Λόγω του κρίσιμου χαρακτήρα των εκεί οικοτόπων αλλά και του αναπτυξιακού χαρακτήρα/μοντέλου της περιοχής (κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις), οποιαδήποτε μελέτη σχετική με ενέργειες και εγκαταστάσεις στην περιοχή 11, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τον πιθανό επηρεασμό και τις πιθανές επιπτώσεις επί των ως άνω περιοχών Natura της Περιφέρειας Αττικής, έστω και αν ρητά δεν θα υπάρχει καμία επέμβαση σε αυτές (παρ5, άρθρ 10, Ν4014/11).

Εκτιμάται δε ότι, για τις πιθανές επιπτώσεις από τα εν λόγω έργα, στις συγκεκριμένες προστατευόμενες νήσους και νησίδες (και για λόγους που αφορούν θέματα που άπτονται του αναπτυξιακού τους χαρακτήρα και της προστασίας των ενδιαιτημάτων της ορνιθοπανίδας και θαλασσίων ειδών γύρω από αυτές), δεν θα είναι εύκολη (ή ακόμα και δυνατή) η εύρεση ικανών αντισταθμιστικών μέτρων όπως αυτά προβλέπονται στην παρ4 του άρθρ10 του Ν4014/11. Θεωρείται ως ασφαλέστερη λύση, την εξαίρεση των νήσων αυτών και των γύρω περιοχών Natura, από τις σχεδιαζόμενες επιχειρήσεις (αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων). Επίσης, (αν και δεν θίγονται στην υποβληθείσα μελέτη, και για τους ίδιους λόγους), εγκαταστάσεις υποστήριξης στα στάδια της έρευνας, της εκμετάλλευσης, της επεξεργασίας και της μεταφοράς πετρελαίου εντός των εν λόγω περιοχών, θα αποτελούσαν δυσανάλογα υψηλού κινδύνου επιλογές. Αντίθετα, η προληπτική τοποθέτηση εξοπλισμού αντιμετώπισης πιθανών έκτακτων συνθηκών θεωρείται επιβεβλημένη. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το Ν3325/05, η ίδρυση νέων μονάδων υψηλής και μέσης όχλησης στα όρια της Περιφέρειας Αττικής (λαμβάνομένων υπόψη των παρατηρήσεων του άρθρου 17) δεν επιτρέπεται.

- Στις αποτυπούμενες περιοχές ενδιαφέροντος της ΣΜΠΕ, και μάλιστα στα νότια και νοτιοανατολικά παράλια της Πελοποννήσου (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι νήσοι Κύθηρα-Αντικύθηρα και οι γύρω νησίδες τους), εντοπίζονται μεταναστευτικοί διάδρομοι πτηνών αλλά και χώροι ενδιαίτησης, αναπαραγωγής και διάδρομοι μετανάστευσης θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών όπως θαλάσσιων χελωνών, φωκιών, φαλαινών αλλά και αλιευτικού/ καλλιεργητικού ενδιαφέροντος ιχθύων (χελιών κλπ). Λόγω της σημαντικότητας των πιθανών επιπτώσεων αλλά και του αντικτύπου που μπορεί να δημιουργηθεί, ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει δοθεί κατά το στάδιο της αναζήτησης και της έρευνας με τη χρήση των «σεισμικών κυμάτων», όπως διεξοδικά παρουσιάζεται στην υποβληθείσα ΣΜΠΕ. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται κάθε φορά και σε κάθε φάση του έργου, ο μη σοβαρός επηρεασμός και οπωσδήποτε η μη θανάτωση οποιουδήποτε κινδυνεύοντος οργανισμού. Προτείνεται, πέρα από την αναφερόμενη σταδιακή αύξηση της έντασης των δονήσεων κατά την έρευνα αλλά και την οπτική παρακολούθηση του χώρου, να προπορεύεται του σκάφους ανάλυσης έτερο σκάφος (σκάφη) το οποίο με λοιπές ακουστικές (πχ sonars) και βιοακουστικές μεθόδους, να εντοπίζουν πιθανό πληθυσμό τρωτών ειδών. Να αποφευχθούν διερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής, κυοφορίας, ωτοκίας, γαλουχίας και μετανάστευσης των θαλάσσιων οργανισμών ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις σε αυτούς. Επικοινωνία και παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης από τους υφιστάμενους εξειδικευμένους επιστημονικούς φορείς της χώρας μας θα απαιτηθεί. Θα πρέπει, σε κάθε σχετική

ενέργεια και υποβληθέν σχέδιο εργασιών να συμπεριλαμβάνονται και να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, οι απόψεις των εξειδικευμένων οργανισμών/οργανώσεων: ΕΛΚΘΕ, Ελληνική Ορνιθολογική, Αρχέλων, πομπ, WWF

Γενικότερα, να μην επιτρέπεται καμία εργασία η οποία να μην έχει κοινοποιηθεί στην “αρμόδια αρχή” και χωρίς την έγκρισή της μέσω σχετικής υποβληθείσας έκθεσης και στην οποία θα αιτιολογούνται και θα καλύπτονται τα ως άνω (κεφ2,αρθρ8,παρα και κεφ3, άρθρ11 του Ν4409/16). Τονίζεται η ανάγκη διερεύνησης κάθε επέμβασης η οποία μπορεί να προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις στους θαλάσσιους οργανισμούς και γενικότερα στο περιβάλλον πριν την εκτέλεσή της, ακόμα και εάν δεν έχει συμπεριληφθεί στις υποχρεώσεις (αρχικό ή ήδη εγκριθέντα σχεδιασμό) της εταιρείας. Προφανώς η ίδια αντιμετώπιση θα πρέπει να ακολουθείται και για την επιλογή οποιασδήποτε εταιρικής εφαρμοζόμενης μεθόδου εκτός αρχικής μελέτης κατά τα στάδια της αναζήτησης, της έρευνας και της εκμετάλλευσης και η οποία δεν είχε συμπεριληφθεί στις σχετικές μελέτες που εγκρίθηκαν. Σε αυτές μπορεί πχ να ανήκουν και σχέδια πτήσης, εφαρμογή ή μεταβολή ηλεκτρικών πεδίων, ισχυρές φωτεινές πηγές κλπ, κλπ

- Ο ανεξάρτητος φορέας επαλήθευσης (άρθρο 17) θα πρέπει να απαιτεί την συνεχή ενημέρωσή του για τα υποβληθέντα σχέδια εργασιών, μετά αναλυτικών στοιχείων των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επέμβασης, τακτική ενημέρωσή του με στοιχεία για την εφαρμογή τους και την εξελισσόμενη πορεία εργασιών και πιθανών αποκλίσεων μετά αιτιολογήσεων.

Αντίστοιχα η “αρμόδια αρχή” (άρθρ 18, Ν4409/16) θα πρέπει να συλλέγει και να αξιολογεί πέρα των ως άνω (επίβλεψη) και στοιχεία που αφορούν τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού και των πόρων μετά της πιστοποίησής του, της απαραίτητης συντήρησής του μετά του συνοδευόμενου ασφαλιστικού κινδύνου, όπως και της επαγγελματικής αρτιότητας και ασφαλείας του απασχολούμενου προσωπικού, απαιτώντας όπου κρίνει σκόπιμο σχετικές βελτιώσεις

- Για κάθε διακριτό στάδιο και για κάθε επιχειρούμενη επέμβαση, να συνταχθεί σχέδιο έκτακτης ανάγκης (άρθρ 14) για την αντιμετώπιση περιπτώσεων απότομης αύξησης πιέσεων ή διαφυγής αερίων, πιδάκων, διαρροής ή πυρκαγιάς επί τη βάση ρεαλιστικών σεναρίων (και αφού έχει προηγηθεί υποβολή έκθεσης περί μεγάλων κινδύνων (σύμφωνα με την Οδηγία 2013/30/ΕΕ, άρθρ 13), ακολουθώντας τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές (QSHE) (ευθύνη της “αρμόδιας αρχής”) και οπωσδήποτε μέσω ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του περιβάλλοντος, ενώ όλοι οι χειριστές και γενικότερα το επιχειρούν προσωπικό να έχει εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί στην παρακολούθηση του σχεδίου, με όχι μοναδική, αλλά κύρια ευθύνη του αδειοδοτημένου φορέα του πεδίου
- Διευκρινίζοντας και λαμβάνοντας υπόψη τη γεινίαση προτεινόμενης περιοχής ενδιαφέροντος (11) με περιοχές Natura της Περιφέρειας Αττικής (Κύθηρα και νήσοι), ο Ανάδοχος οφείλει πριν την έναρξη του σταδίου της έρευνας (κεφ III, Ν4409/16), να υποβάλλει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, στην οποία θα περιγράφει αναλυτικά και τις πιθανές συνέπειες σε περιοχές που προβλέπεται να επηρεασθούν από το ενδεχόμενο (επί τη βάση τεκμηριωμένου μοντέλου στο οποίο θα έχουν συμπεριληφθεί ικανά και ασφαλή δεδομένα), πιθανού ατυχήματος κατά τις συγκεκριμένες κάθε φορά διερευνητικές εργασίες και στη συνέχεια να περιγράφονται αναλυτικά οι δράσεις, οι ρόλοι και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των έκτατων περιστατικών. Πριν την έναρξη των ερευνών επίσης, θα πρέπει βάσει βέλτιστου σχεδιασμού να έχει προεγκατασταθεί ο απαραίτητος εξοπλισμός σε επιλεγμένα κεντροβαρικά σημεία των

περιοχών που θα επηρεασθούν, σε ενδεχόμενο ατύχημα όπως και το σχέδιο μετά οργανογράμματος αντιμετώπισής τους. Αντίστοιχα σχέδια θα πρέπει να εκπονηθούν, παρουσιασθούν, εγκριθούν από την “αρμόδια αρχή” και να εφαρμοσθούν από τον ανάδοχο και για όλη την περίοδο της εκμετάλλευσης (άντλησης, μεταφοράς, επεξεργασίας). Επισημαίνεται η δέσμευση της υποβολής και έγκρισης των εν λόγω στοιχείων **πριν** την έναρξη των όποιων σχετικών εργασιών.

Ως ασφαλή δεδομένα νοούνται πραγματικές μετρήσεις στο πεδίο του ενδιαφέροντος και που αφορούν μετεωρολογικά στοιχεία, κυματισμοί, μορφολογία και βιολογία ακτών και βυθού.

- Τα παρατηρούμενα περισσότερο απαιτητικά χαρακτηριστικά του έργου και δη ικανά βάθη πυθμένα, μεγάλα βάθη άντλησης και επιχειρήσεις εντός περιοχών με ενεργή σεισμική δράση, επιβάλλουν την εφαρμογή των πλέον βέλτιστων τεχνολογιών και δράσεων και αυτό μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο εφόσον ακολουθούνται συγκεκριμένα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές διασφάλισης της ποιότητας και της ασφάλειας των πραγματοποιούμενων εργασιών όσο και του τρόπου παρακολούθησης του έργου από τις αρμόδιες αρχές. Κατά συνέπεια πριν την έναρξη των όποιων εργασιών απαιτείται και η εξασφάλιση της εγκατάστασης ενός κατάλληλου ελεγκτικού μηχανισμού και μηχανισμού παρακολούθησης, η επάρκεια ή μη του οποίου θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να επιβεβαιώνεται από την αδειοδοτούσα αρχή. Η επιλογή των αναδόχων, εργολαβιών και συνεργείων θα πρέπει να γίνει κάτω από το συγκεκριμένο πρίσμα και κατά συνέπεια όχι μόνο όλο το προσωπικό αλλά και οι ίδιες οι εταιρίες θα πρέπει να έχουν πιστοποιηθεί για τις εργασίες που θα αναλάβουν πριν την έναρξη του όποιου έργου, καταθέτοντας τις σχετικές πιστοποιήσεις στην “αρμόδια αρχή”, ενώ και οι εν λόγω δράσεις θα περιγράφονται και θα ικανοποιούν συγκεκριμένα διεθνή πρότυπα. Η ανάγκη παρακολούθησης προτύπων και προδιαγραφών (και προφανώς πιστοποιημένων βέλτιστων πρακτικών) ενισχύεται από την παρουσία ευαίσθητων οικοτόπων στους οποίους διαβιούν είδη σε κίνδυνο και προστατευόμενα, και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με σημαντική συνεισφορά στις τοπικές οικονομίες, στις οποίες η όποια βλάβη θα προκαλέσει σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις. Η πρόσκληση συνεργασίας με γείτονες χώρες για την αξιοποίηση της εμπειρίας τους σε ανάλογες υπεράκτιες δράσεις και σε περιοχές με παρόμοια χαρακτηριστικά (πχ Ιταλία) θα πρέπει να ενισχύεται (άρθρο 27, Οδηγία 2013/30/ΕΕ) και ει δυνατόν να απαιτείται.
- Οι θέσεις επέμβασης στον πυθμένα (σταθερές εγκαταστάσεις γεωτρήσεων, χώροι απόρριψης υπολειμμάτων γεωτρήσεων κλπ) να γίνεται μόνο αφού θα έχει προηγηθεί καθορισμός κατάλληλου χώρου επέμβασης/απόρριψης μετά από λεπτομερή χαρτογράφηση του πυθμένα της περιοχής (με τηλεκατευθυνόμενα υποβρύχια οχήματα-ROV συμπεριλαμβανομένων και καταλλήλων διασκοπήσεων μετρήσεων πεδίου), εξασφαλίζοντας τον μη-επηρεασμό ευαίσθητων οικοσυστημάτων (κοραλλιών ή λοιπών σημαντικών κοινοτήτων) και πιθανών στοιχείων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος αφού η περιοχή έχει δώσει μοναδικά παγκοσμίως αρχαιολογικά ευρήματα (βλέπε ναυάγιο των Αντικυθήρων)
- Δεδομένης την εγγύτητας των περιοχών ενδιαφέροντος για αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση με περιοχές Natura και λοιπών ευαίσθητων οικοτόπων και ενδιαιτημάτων, αλιευτικών πεδίων, τουριστικών περιοχών και περιοχών φυσικού κάλλους, απαιτείται κατά την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων, ο περιορισμός της χρήσης εκρηκτικών στην περίπτωση εκείνη και μόνον που τεκμηριωμένα δεν θα μπορεί να εφαρμοσθεί καμία άλλη τεχνολογικά δυνατή μέθοδος, συντάσσοντας λεπτομερές σχέδιο ελεγχόμενης επέμβασης, με αποκλειστικά τοπική δράση

περιορισμένης ακτίνας. Τα εν λόγω στοιχεία να προσκομίζονται “στην αρμόδια αρχή” προς έγκριση, πριν την όποια επέμβαση.

- Του σταδίου της όποιας επέμβασης σε κάθε πεδίο ενδιαφέροντος, θα πρέπει να έχει προηγηθεί (να έχει συμπεριληφθεί δηλαδή στην όποια υποβληθείσα τελική μελέτη προς έγκριση) μια συστηματική διερεύνηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων, στην οποία θα παρουσιάζονται αναλυτικά τα οφέλη αλλά και οι επιπτώσεις στις τοπικές κοινότητες (όχι γενικά όπως εμφανίζεται συνήθως σε υποβαλλόμενες μελέτες, αλλά εξειδικευμένα για τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα από το συγκεκριμένο έργο). Στις εν λόγω προσεγγίσεις να συνυπολογισθούν οι πιθανοί κίνδυνοι μέσω κατάλληλης ανάλυσης της εισερχόμενης επιχειρηματικής αλλά και επιχειρησιακής επικινδυνότητας, παραθέτοντας τεκμηριωμένα στοιχεία για την ικανότητα ανάληψής τους από τους αναδόχους του έργου
- Το στάδιο της μεταφοράς και απομάκρυνσης (το οποίο επίσης δεν θίγεται στην ΣΜΠΕ) μέσω αγωγών, δεξαμενόπλοιων κλπ των αντλήσεων (πετρελαίου, αερίου, υπολειμμάτων κλπ) από τις θέσεις των γεωτρήσεων αλλά και της πιθανής επεξεργασίας τους με εγκαταστάσεις στην ξηρά, θα πρέπει να περιγραφεί και να συνεκτιμηθεί για έναν ασφαλή προσδιορισμό του βαθμού των συνολικών επιπτώσεων
- Ο φορέας εκμετάλλευσης και λειτουργίας του έργου φέρει την ευθύνη για κάθε πιθανή ζημία που θα προκληθεί σε τρίτους και δεν απαλλάσσεται από την περιβαλλοντική ευθύνη, (ΠΔ148/2009) όπως εξειδικεύεται με την οδηγία 2013/30/ΕΕ για τις υπεράκτιες εκμεταλλεύσεις και σε συνδυασμό με την οδηγία 2008/56/ΕΚ για το θαλάσσιο περιβάλλον. Ο αδειοδοτημένος φορέας του έργου θα έχει την υποχρέωση να υιοθετεί και να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας ή της άμεσης απειλής πρόκλησης τέτοιας ζημίας, καθώς και να καλύπτει τις σχετικές δαπάνες, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος τους, όταν προκύπτει η ευθύνη του για την εν λόγω ζημία. Το βάρος της εξασφάλισης της ικανοποίησης αυτών, το αναλαμβάνουν η αδειοδοτούσα αρχή και η “αρμόδια αρχή” (2013/30/ΕΕ). Σημαντικό στοιχείο εδώ αποτελεί η πλήρης αποτύπωση της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης “κάθε πιθανώς επηρεαζόμενου τόπου”, μέσω καταγραφής και παρακολούθησης κατάλληλων φυσικοχημικών, βιολογικών και τεχνικοοικονομικών παραμέτρων και δεικτών.

Κατά της ανωτέρω απόφασης ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Χρ. Αγγελονίδη, Α. Μπαλού, Αικ. Αδαμοπούλου – Κουτσογιάννη, Χρ. Δανάκος, Ι. Μοίρας, Ζ. Πελέκης, Δ. Κουτσούμπα, Α. Βασιλάκη, Μ. Κουκά, Α. Μαντάς, Φ. Νικολιδάκη, Ζ. Ράικου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Σ.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ Π.Σ.

ΓΕΟΔΩΡΟΣ ΣΧΙΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ